

Uwaga!
To jest fragment
artykułu

Centra usług wspólnych

Michał Łyszczarz

**Od 1 stycznia 2016 r.
jednostki samorządu
terytorialnego nie będą
już miały kompetencji do
tworzenia ZEAS-ów. W ich
miejscu przewiduje się
tworzenie samorządowych
centrów usług wspólnych,
zapewniających m.in.
szkołom i przedszkolom
publicznym wspólną obsługę
administracyjną, finansową
i organizacyjną.**

Od 1 stycznia 2016 r. weszły w życie istotne zmiany treści art. 5 ust. 9 *Ustawy o systemie oświaty*. Przepis ten, zgodnie z treścią obowiązującą do końca 2015 r., umożliwiał organom prowadzącym tworzenie jednostek obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek lub organizowanie wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej. Na podstawie tej regulacji tworzone były tzw. ZEAS-y, czyli zespoły obsługi, powoływane w celu wykonywania zadań określonych w art. 5 ust. 7 *uso.*, stosownie do którego do zadań organu prowadzącego należało w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2–6 *Ustawy o rachunkowości*, i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki,
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych. Czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2–6 *Ustawy o rachunkowości*, obejmują:
 - prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym,
 - okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,
 - wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego,
 - sporządzanie sprawozdań finansowych,

- ➔ gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej Ustawą.

W przypadku powołania w danej gminie czy powiecie zespołu wspólnej obsługi to właśnie ZEAS przejmował na siebie obowiązki wykonywania przywołanych czynności. Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw zmienia jednak przepis stanowiący podstawę funkcjonowania jednostek wspólnej obsługi, czyli przywołany na wstępie art. 5 ust. 9 uso., w ten sposób, że wspólna obsługa, czy też ZEAS-y, nie będą mogły być tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego.

REGULACJE PRAWNE

Na podstawie art. 11 Ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw zmieniona została od początku roku kalendarzowego treść art. 5 ust. 9 uso. – z kręgu podmiotów właściwych do tworzenia jednostek wspólnej obsługi wyłączone zostały gminy i powiaty. Zgodnie z obecną treścią przywołanej regulacji „(...) w celu wykonywania zadań wymienionych w ust. 7 organy prowadzące szkoły i placówki, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3a–3f, mogą tworzyć jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek lub organizować wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną prowadzonych szkół i placówek, o której mowa w ust. 7 pkt 3”.

Obecnie zatem wspólna obsługa szkół i placówek może być, stosownie do uso., tworzona wyłącznie przez organy prowadzące, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3a–3f, czyli:

- ➔ inną niż jednostka samorządu terytorialnego osobę prawną,
- ➔ osobę fizyczną, ministrów.

Ustawa o systemie oświaty nie daje więc w tym momencie podstaw do tworzenia jednostek wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej. Zmiana ta jest konsekwencją kolejnej nowelizacji przeprowadzanej przez Ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw, czyli nowelizacji treści Ustawy o samorządzie gminnym oraz Ustawy o samorządzie powiatowym. Nowelizacja ta umożliwia bowiem tworzenie jednostek obsługi, które nazywane są centrami usług wspólnych. Centra te aktualnie mogą być tworzone na podstawie ustaw samorządowych, a różnica w stosunku do dotychczasowych ZEAS-ów polega na tym, że jednostki obsługi tworzone na podstawie uso. obejmowały zakresem swojego działania wyłącznie jednostki organizacyjne systemu oświaty, czyli szkoły, przedszkola i placówki, podczas gdy centra tworzone na podstawie ustaw samorządowych mogą

